

BESZÁMOLÓ

a Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény Sárospatak 2008. évi tevékenységéről

Az Egri Főegyházmegye legújabb intézményei közé tartozik a sárospataki Szent Erzsébet Ház. Ez az épület ad otthont a Római Katolikus Egyházi Gyűjteménynek, amely könyvtár, levéltár és múzeum is egyben. A Gyűjtemény legfontosabb tevékenysége az elmúlt évben az intézmény átköltöztetése volt a plébánia épületéből a felújított Szent Erzsébet Házba.

A 2007 májusában átadott épület építészeti felújítása befejeződött, de nincs berendezve. Ezért az év során pályázatok útján kellett forrást teremtenünk a szakmailag megfelelő raktári és kiállítási berendezések valamint az oktatás és rendezvény céljára szolgáló konferenciaterem bútorzatának, technikai felszerelésének megvásárlására.

Ezt három, munkatársaink által készített, jelenleg megvalósulás alatt álló sikeres pályázat lehetővé is teszi. Az OKM „Megújuló egyházi gyűjtemények” pályázatán négy millió, a Renovabistól pedig 1,7 millió forintot nyertünk. Ezt egészíti ki egy a muzeális könyveink átszállítását és állagmegóvását biztosító sikeres restaurálási pályázat (1.356.000,- forint értékben).

A szakmai munkánk másik fontos része, hogy nyitott, a keresztény értékeket vonzóan bemutató programokkal minél több embert megszólítsunk. Ezt a célt szolgálja két állandó kiállításunk (*Házad ékessége* – egyházművészeti és a *Szent Erzsébetet* bemutató kortárs képző- és iparművészeti kiállítás), valamint 2008-ban kilenc időszakos tárlat. Ezekkel kapcsolódtunk a Biblia éve rendezvényeihez (*Tolle et lege – Vedd és olvasd!*), az Őszi Szent Erzsébet Napok programjaihoz (*T. Pálmai Katalin Szent Erzsébet képei*) melyek mindegyike a helyi egyházközséggel közös rendezvényünk volt. A Gyűjtemény munkatársai végzik a Bazilika bemutatását, vállalják a zarándokok, turisták fogadását, a Szent Erzsébet nyomán Sárospatakra érkező csoportok programjainak koordinálását. Időszaki kiállításunk egyike – *Korona, kenyér, rózsák* -, amely a jubileumi évre készült 34 tablós tárlat Szent Erzsébet életéről, jelenleg a Felvidék után Partium és Erdély katolikus közösségeiben vándorol. Ebben az évben rendeztük meg a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület *Szent Erzsébet emlékek a világban* valamint a *Rákóczi emlékek a világban* című kiállítását. Az év záró rendezvénye *Az Úr lova* című képzőművészeti kiállítás volt.

A Ház ad otthont a Chemin Neuf Közösség Net for God estéinek kéthetenként. Itt van az Árpád-házi Szent Erzsébet Történelmi Társaságnak valamint a Szent Erzsébet Út Alapítványnak a székhelye, és a rendezvényeiket – társasági gyűlések, kuratóriumi ülések – itt tartják. E két civil szervezet szponzorálás és pályázatok révén segíti a Ház fenntartását.

A Gyűjteménynek, feladatát társadalmi munkában végző vezetője Kuklay Antal atya mellett, jelenleg két alkalmazottja van. Mindkettő két egyetemi diplomával, egyikük doktori fokozattal, a másik pedig most végez a doktori iskolában. Kutatási területük egyháztörténet, népi vallásosság. A Gyűjteményben folyó szakmai munka feltételeit pályázatokból teremtjük elő. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a Főegyházmegyétől kapott 4.000.000Ft támogatás nem fedezi a ház fenntartási költségeit. Az üzemeltetés - fenntartás valamint a munkabér és járulékaik 2008-ban 8.636.682 forintba kerültek úgy, hogy egyik munkatársunk számára a diplomás minimálbért sem tudjuk megadni. A különbözetet a ház saját bevételei mellett (belépőjegyek, kiadványok, bérleti díj: 2.343.100Ft) eseti támogatásokból sikerült megoldani. Ez azonban teljesen bizonytalanná teszi a jövőbeni működésünket.

Tervek 2009-re

2009-ben terveink szerint befejeződik a plébánián használt helységeink kiürítése, szakmailag megfelelő raktár kialakítása a Szent Erzsébet Házban valamint egy ötven fős konferencia és koncert terem berendezése, felszerelése. A raktárhelyiség egyszerre ad helyet a könyvtári és múzeumi anyagnak. A „Megújuló gyűjtemények” pályázat támogatásával korszerű textiltároló szekrényt és kiállítási tárlókat tudunk vásárolni illetve készíttetni. Az átköltözéssel párhuzamosan elkezdjük a tárgyak revízióját, fotózását, amivel a leírókartonjainkat ki kell egészíteni.

Az NKA Könyvtári Szakkollégiumától nyert pályázat segítségével elvégezzük a muzeális könyvállományunk teljes tisztítását és konzerválását, és elkészítjük a sérültebb darabok restaurálási programját.

Ebben az évben lesz kész két jezsuita könyvszekrény és a plébániai 19. századi könyvszekrények felújítása és beépítése a Szent Erzsébet Ház konferenciatermébe.

Egy önkéntes nyugdíjas muzeológus munkatárs segítségével elkezdődik a múzeumi adattári nyilvántartás kialakítása.

Kiállítási terveinkben szerepel az Esztergomi Keresztény Múzeumban található Millenniumi kárpit bemutatása valamint csatlakozva a Szakrális Művészetek Hete rendezvénysorozathoz, Petrás Mária csángó keramikus művész egyházi témájú alkotásait mutatjuk be. Pünkösöd előtti három hétben pedig kortárs csipkekészítő szakrális témájú munkáiból nyílik kiállítás. Ez évben elkészítjük az állandó kiállításunk új kétnyelvű feliratozását.

Jelenleg elbírálás alatt van a Kassai Dóm Gótikus Utak Gyöngye Alapítvánnyal közösen beadott EU-s pályázatunk, melyben a Sárospatakot Kassával összekötő Szent Erzsébet Út létrehozásának konkrét programját dolgoztuk ki.

A Szent Erzsébet Ház ad otthont a Gyűjtemény mellett a Szent Erzsébet Történelmi Társaságnak és a Szent Erzsébet Út Alapítványnak, melyekkel közösen a sárospataki Szent Erzsébet tisztelethez kapcsolódó rendezvények, programok, kiadványok szervezői és lebonyolítói vagyunk. Ezek közül kiemelkedik az idei XVII. Szent Erzsébet Ünnepe pünkösdkor és a II. Őszi Szent Erzsébet Napok 2009. november 17-19-én.

Sárospatak, 2009. január 29.